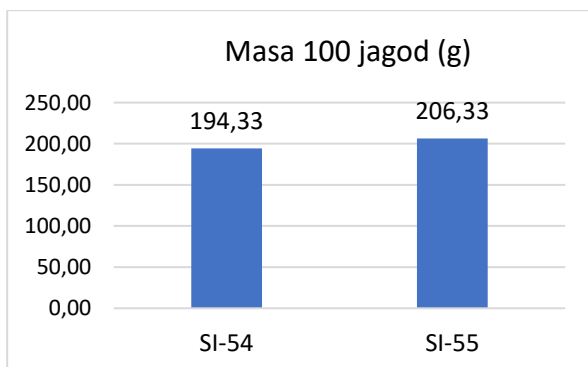

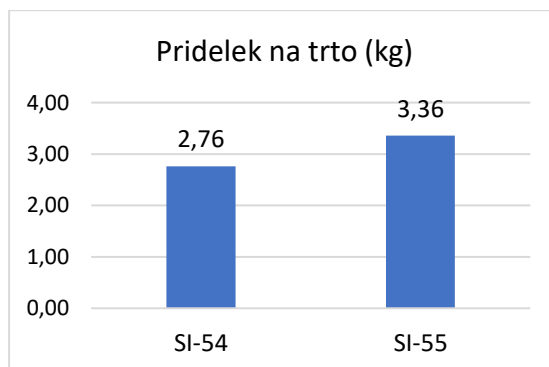
DVA NOVA KLONA SORTE REFOŠK

'Refošk' je najštevilčnejša in glavna sorta v vinorodni deželi Primorska, z njo je posajenih 1300 ha, kar predstavlja več kot **20 %** vseh površin. V Sloveniji je bil do sedaj potrjen le **en klon Refošk SI-35**, zato smo v letih od 2009 do 2024 na KGZS–Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica, v oddelku Seleksijsko trsničarsko središče Vrhpolje izvajali klonsko selekcijo. Po opravljeni pozitivni množični selekciji v Marezigah, Pobegih, Abitanti, Komnu in v Štanjelu smo izbrali elitne trte, jih testirali na viruse in 16 novih klonskih kandidatov razmnožili ter v letih od 2013 do 2015 posadili v koleksijski vinograd. Sledila je klonska selekcija in intenzivno proučevanje in v letih od 2018 do 2022 smo opravili meritve vseh potrebnih parametrov in naredili testiranja na virusne bolezni. Izbrali smo **dva nova klona sorte 'Refošk'**, ki sta bila leta 2024 uradno potrjena: **Refošk SI-54 in Refošk SI-55**. Glavni cilj klonske selekcije je bil, da izberemo klone z bolj drobnimi jagodami in rahlim grozdom ter z nižjo vsebnostjo kislin v grozdnem soku.

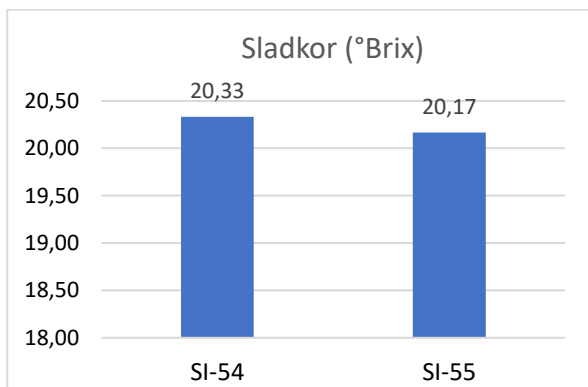
Trte vseh klonskih kandidatov so posajene na razdaljah 2,5 m × 1,0 m, gojitvena oblika je v osnovi enojni guyot. V letih selekcioniranja in preizkušanja sta se izbrana klona izkazala kot srednje bujno rastoča, kar potrjujeta tako masa odrezanega lesa kot indeks Ravaz. Prav tako imata stabilno in dobro rodnost, kakovost pridelka je ocenjena kot dobra.

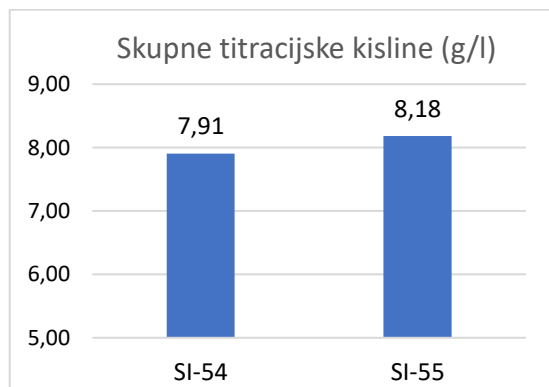
Graf 1: Masa 100 jagod (g) - triletno povprečje

Graf 2: Pridelek grozdja na trto (kg) - triletno povprečje

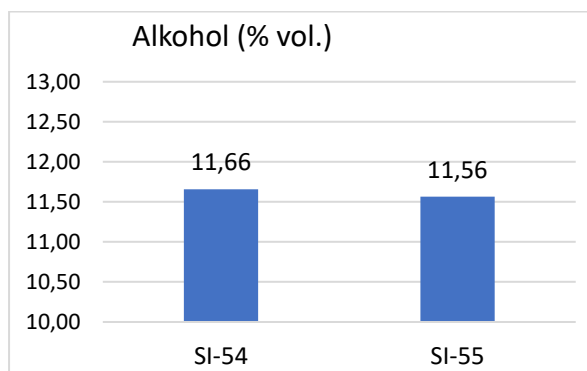

Graf 3: Vsebnost sladkorjev (°Brix) v grozdu - triletno povprečje

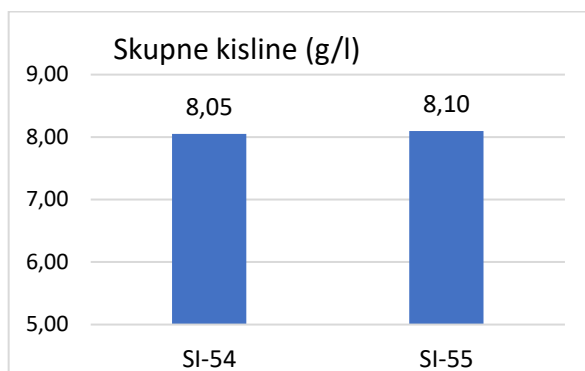

Graf 4: Vsebnost skupnih titracijskih kislin (g/l) v grozdu - triletno povprečje

Grozdje smo v letih klonske selekcije vsaj trikrat predelali v vino v mikroviniifikacijski kleti STS Vrhpolje, kemijske analize in senzorično oceno pa so opravili v pooblaščenem Agroživilskem laboratoriju Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica.

Graf 5: Vsebnost alkohola (% vol.) v vinu - triletno povprečje

Graf 6: Vsebnost skupnih kislin (g/l) v vinu - triletno povprečje

Vsa leta smo izvajali varstvo vinske trte po priporočilih Službe za varstvo rastlin in navodilih za integrirano varstvo vinske trte. Od sajenja leta 2013, do vključno leta 2023, na trtah potrjenih klonov nismo opazili bolezenskih znamenj peronospor, oidija in sive grozdne plesni.

V letu 2011, 2013 in 2014 so bila opravljena prva kontrolna serološka testiranja odbranih elit sorte 'Refošk' na prisotnost **9 oz. 10 virusov: GFLV, ArMV, GLRaV-1,2,3,4,9 ter GVA, RBDV in GFKV**. Skupno smo testirali 61 elit, po opravljenih testiranjih je ostalo **16 elitnih trt**. V letu 2020, 2021 in 2022 smo ponovno testirali klonske kandidate na skupno 13 virusov: **GLRaV-1, GLRaV-2, GLRaV-3, GLRaV-4, GFLV, ArMV, GFKV, GPGV, GVA, RpRSV, TBRV, GRSPaV in GVB**. Na podlagi pridobljenih rezultatov smo iz selekcije izločili še 6 klonskih kandidatov, tako da nam je za nadaljnjo selekcijo ostalo 10 klonskih kandidatov. Glede na vse zbrane podatke in rezultate smo izbrali dva klona sorte 'Refošk'.

REFOŠK SI-54

REFOŠK SI-55

Grozdje klonov sorte 'Refošk' (foto: Marijan Močivnik, 2024)